

APSTIPRINU
Skrīveru Mūzikas un mākslas
skolas direktore _____

Iveta Biķerniece
2018. gada 3. septembrī
Rīk. Nr.70/1-7

Skrīveru Mūzikas un mākslas skola
Vizuāli plastiskā māksla
Darbs materiālā

Mācību priekšmeta programma izstrādāta metodiskās komisijas
2018. gada 21. augusta sēdē, pieņemta pedagoģiskās padomes sēdē
2018. gada 30. augustā, protokols Nr.3.

Mācību priekšmeta programmu
izstrādāja pedagogi:

I. Melne
V. Klints

2018.

Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas profesionālās ievirzes Izglītības programma *Vizuāli plastiskā māksla pamatizglītības pakāpei*

Mācību priekšmeta **DARBS MATERIĀLĀ** programma

Apjoms- stundas

Mērķi: Mācību mērķi izriet no profesionālas ievirzes izglītības programmas „Vizuāli plastiskā māksla”.

Apgūt pamata zināšanas un prasmes dažādu materiālu pielietošanas iespējas mākslā. Pilnveidot audzēkņu iztēles spējas, estētiskās jūtas, un praktiskās iespējas to izteikšanā. Dot pietiekamu zināšanu līmeni darbā ar iepazītajiem materiāliem mākslas izglītības turpināšanai.

Uzdevumi:

1.māc. gadā: Iepazīt papīru kā daudzveidīgu materiālu. Veido vienkāršus telpiskus objektus no papīra .Apgūst iemaņas darbā ar jauktiem materiāliem (vaska krītiņi+akvarelis, tuša un guaša, u.c.)Iepazīt dažādus veidojamus materiālus (plastilīns, māls)

2.māc gadā: Nostiprina iegūtās iemaņas darbā ar papīru plaknē. Veido vienkāršus telpiskus objektus no papīra. Apgūst iemaņas darbā ar jauktiem materiāliem (vaska krītiņi + akvarelis, tuša un guaša, u.c.)

3.māc.gadā: Iepazīt dažādus tekstilmateriālus. Iepazīt sietās batikas tehnikas.Apgūst auduma apdrukas, vilnas velšanas, karstās batikas, zīda apgleznošana tehnikas pamatiemaņas un tās iespējas. Izpilda radošus uzdevumus darbā ar apgūtajiem materiāliem.

4.māc.gadā: Apgūst pamatprasmes un iemaņas darbā ar mālu, šamotu, ģipsi. Veidot izpratni par dažādiem keramikas materiāliem, to īpašībām, pielietošanas un apstrādes iespējām. Attīstīt prasmi patstāvīgi pielietot materiālus un tehniskos paņēmienus radošajos darbos.

5.māc.gadā:Uzzināt, kas ir dizains, tā veidi un nozīme mūsu ikdienā. Iemācīties gatavot trīsdimensionālus darbus papīra plastikā. Veidot prasmi izvēlēties un pielietot iecerei atbilstošu materiālu. No dažādiem materiāliem būvēt un veidot tēlu vai izmantojamu priekšmetu pēc uzdotās tēmas.

6.māc.gadā: Apgūst kontūru, vienkāršu figūru zīmēšanu datorgrafikas programmā- Corel Draw. Teksta ievietošanu laukumā, logo veidošanu. Foto kolāžu veidošanu un to apstrādi datorprogrammā Corel Photo Paint.

7.māc.gadā: Noslēguma darba izveide kādā no izvēlētās darbs materiālā tehnikas- papīra plastika, tekstils, keramika, datorgrafika vai arī tehniku sintēzē.

Mācību priekšmeta DARBS MATERIĀLĀ programmas satura apguves secība
1.,2., 3.,4.,5.,6.,7. māc. gads

Māc. gads	Tēmas secība pa mācību gadiem un semestriem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes un iemaņas
1. māc. gads	<p>1. Darbs ar papīru plaknē: plēšana, griešana, līmēšana, aplicēšana, kolāža.</p> <p>2. Darbs ar sausajiem grafiskajiem materiāliem: zīmuļi, krītiņi, ogle, flomāsteri u.c.</p> <p>3. Darbs ar krāsu: dažādi krāsu pielietojuma veidi (klājumi, atspiedumi, triepieni u.c.)</p>	35	<p>Apgūst un brīvi rīkojas ar dažādiem papīra veidiem.</p> <p>Apgūst un iemācās rīkoties ar dažādiem sausajiem grafikas materiāliem. Atpazīst un prot pielietot specifiskus darbarīkus un instrumentus.</p> <p>Attīsta roku un pirkstu koordināciju darbā ar pāru, šķērēm, līmi, grafiskajiem materiāliem un iepazīst krāsas klājumu veidus.</p>
2. māc. gads	<p>1. Telpisku kompozīciju veidošana no papīra (divdimensiju uzdevumi, papīra locīšana, līmēšana, formu savienošana).</p> <p>2. Jauktas materiālu tehnikas (krītiņi + akvarelis, guaša + tuša, tušas skrāpējumi u. c.).</p> <p>3. Dažādu materiālu kolāžas.</p>	35	<p>Iemācās izjust un analizēt formu.</p> <p>Balstoties uz gūtajām zināšanām kompozīcijai meklē alternatīvu māksliniecisكو risinājumu.</p> <p>Attīsta radošo domāšanu pielietojot savās kompozīcijās dažādu materiālu kombinācijas.</p> <p>Papildina savu radošo darbību tehniskās iespējas.</p>
3. māc.g.	<p>1. Dažādu tekstilmateriālu iepazīšana</p> <p>2. Batikas tehniku iepazīšana</p> <p>3. Apdrukā batika.</p> <p>4. Filcēšanas tehnikas.</p> <p>5. Jauktā tehnika- vilnas velšana un šūšana.</p> <p>6. Karstā batika.</p>	70	<p>Iepazīties ar dažādiem tekstilmateriāliem, to īpašībām.</p> <p>Iepazīt sieto, tīto, locīto, izšūto batikas veidu, radīt mazformāta darbus, prast tos noformēt.</p> <p>Iepazīt apdrukās batiku, krāsas. Radīt priekšmetu apdrukās batikā- galdauts, T- kreklis, maisiņš.</p> <p>Iepazīt filcēšanas tehniku. Dabas ainavas stilizācija. Papildināta ar izšuvumu un pērlītēm.</p> <p>Darbs ar filca audumu- „Lelle”. Dažādu šuvuma veidu iepazīšana, papildināta ar filcēšanu.</p>

	7. Zīda apgleznošana.		<p>Iepazīt karsto batikū. Vingrinājumi- laukumu ieklāšana, lauzumi. Radošs darbs vai mākslas darba interpretācija karstajā batikā.</p> <p>Iepazīt zīda apgleznošanas tehniku. Radīt priekšmetu- šalli vai lakatu šajā tehnikā (kontūras, pludinājumi)</p>
4. māc. gads	<p>1.Keramikas materiālu un darbarīku iepazīšana.</p> <p>2.Vienkāršas formas priekšmetu veidošana no māla.</p> <p>3.Faktūra.</p> <p>4.Atlējumi ģipsī.</p> <p>5.Virpošanas pamatprasmju apgūšana.</p> <p>6.Keramikas dekorēšanas paņēmienu.</p>	35	<p>Iepazīties ar dažādiem keramikas nodarbībās izmantojamiem materiāliem, to īpašībām un darba rīkiem.</p> <p>Apgūt māla saplacināšanas, saspiešanas, izstiepšanas paņēmienu, veidojot formu no vienas māla pikas.</p> <p>Apgūt rullētu “desiņu” un veltnēta māla plasta izmantošanu dažādu priekšmetu izgatavošanā. Māla duļķes pielietošana detāļu sastiprināšanā.</p> <p>Veidot izpratni par faktūru veidiem virsmas apdarē. Iespiedums, nospietums, gravējums, plastisks rotājums.</p> <p>Prast veidot un atliet ģipša formas. Zīmodziņu gatavošana.</p> <p>Iepazīties ar darba drošību, strādājot ar keramikas virpu. Centrēšanas un formas veidošanas tehnikas iepazīšana.</p> <p>Iepazīt keramikas krāsas un glazūras, prast tās pielietot savu darbu noformēšanā.</p>

<p>5. māc. gads</p>	<p>Uzzināt, kas ir dizains.</p> <p>Gatavot trīsdimensionālas ģeometriskas figūras.</p> <p>Kompozīcija izmantojot ģeometriskas figūras.</p> <p>Trīsdimensionāla ģeometriskā figūra ar ažūru griezumu.</p> <p>Gatavot telpisku objektu-tēlu.</p> <p>.Dizains kādai ikdienā izmantojamai lietai, priekšmetam.</p> <p>.Makets. No idejas līdz izpildījumam.</p>	<p>35</p>	<p>Dizaina daudzveidība un nozīme mūsu ikdienā. Piemēri.</p> <p>Iemācās gatavot vienkāršas trīsdimensionālas ģeometriskas figūras: kubu, paralēlskaldni, piramīdu.</p> <p>Veidot uz pamatnes kopēju kompozīciju no ģeometriskiem ķermeņiem.</p> <p>Gatavot trīsdimensionālu ķermeni, kuram katrā plaknē ir izdomāta un ar papīra nazi izgriezta kompozīcija- ažūrs raksts. Objekta lielums apm.15x15 cm.</p> <p>Izmantojot iegūtās prasmes gatavot telpisku objektu- tēlu (putnu, dzīvnieku), izmantojot ģeometriskas figūras un dažādus locījumu veidus.</p> <p>Radīt savu dizainu kādai ikdienā izmantojamai lietai: lampai, cepurei, dāvanu iesaiņojumam, somai u.c.</p> <p>Izdomāt un gatavot maketu pilsētvides objektam. Mācēt prezentēt savu ideju.</p>
<p>6.māc. gads</p>	<p>1.Datorgrafikas iespējas MS Word.</p> <p>2.Iepazīšana ar Corel Draw programmu.</p> <p>3. Kontūru un figūru zīmēšana Corel Draw.</p> <p>4.Teksts. Krāsa. Efekti.</p> <p>5.Ieskats Corel Photo Paint</p>	<p>70</p>	<p>Izmantojot MS Word programmas iespējas, radīt izteiksmīgus ritmus, izmantojot šriftus.</p> <p>Iepazīties ar programmas galveno izvēlni, rīkiem, dokumentu vadību.</p> <p>Apgūt kontūru un figūru zīmēšanu .</p> <p>Izmantojot iepriekš iegūtās zināšanas par figūru zīmēšanu-prast organizēt tekstu.</p> <p>Photo Paint iespējas. Kolāžas veidošana. Foto apstrāde.</p>
<p>7.māc. gads</p>	<p>Noslēguma darba izveide sev izvēlētajā darbs materiālā tehnikā.</p>	<p>35</p>	<p>Izveidot skici savam noslēguma darbam, rast risinājumu materiālu izvēlē un izveidot apjomīgu darbu sev izvēlētajā tehnikā vai tehniku sintēzē.</p>

Mācību sasniegumu vērtēšana: (sk. pielikumu Nr. 1)

Zināšanas un prasmes vērtē 10 ballu skalā, vērtēšana notiek:

- *uzsākot risināt tēmu - ievadvērtēšana, kurā noskaidro audzēkņu iepriekšējo sagatavotību un konkrētā uzdevuma izpratni;
- *darba procesā – vērojot, organizējot pārrunas un korekcijas atbilstoši dotajiem mērķiem un uzdevumiem;
- *izvērtējot pašnovērtējumu, grupas vērtējumu un skolotāja vērtējumu,
- *izvērtējot konkrētā darba rezultātu;
- *noslēdzot tēmu;
- *semestra un mācību gada beigās;
- *izvērtējot noslēguma darba idejskices, darba zīmējumus un projektus.

Mācību darba formas:

mācību stunda, kurā apvienojas teorētisko zināšanu apguve ar praktiskiem vingrinājumiem un paveiktā darba analīzi un izvērtējumu. Mācību stundu organizēšanā tiek pielietotas:

vispārīgās mācību formas:

apmācība grupā, lai iegūtu jaunas zināšanas meklējumu darbības ceļā, nostiprinātu apgūto un sasniegtu augstāko mācības apguves līmeni;

individuālā apmācība, lai veicinātu individuālo darbu un mācītos pielietot apgūtās zināšanas, lai novērstu robus zināšanās un padziļinātu tās.

konkrētās mācību formas: (mācību nodarbība, konsultācijas, lekcija, video demonstrējumi, skates, izstādes, ekskursijas).

Mācību darba metodes:

jautājuma jeb sokrātisko, lai veicinātu skolēnu izziņas spēju attīstību ,stimulētu skolēnu radošo procesu, attīstītu viņa prasmi izmantot zināšanas, formulēt domu un argumentēt viedokli;

atklājuma, lai padziļinātu skolēnu interesi par mācību priekšmetu, uzlabotu radošos sasniegumus, attīstītu domāšanu un prasmi patstāvīgi plānot, pieņemt lēmumus, izmantot dažādus informācijas avotus;

norādošo jeb direktīvo, lai sniegtu informāciju daudziem skolēniem vienlaicīgi un īsā laikā iepazīstinātu ar lielu informācijas apjomu;

uzskates, rādot dažādus uzskates līdzekļus, demonstrējot vai eksperimentējot, vienlaikus sniedz arī vajadzīgos paskaidrojumus;

praktiskās, darba objekts vienlaikus kļūst arī par izziņas objektu, lai skolēniem izkoptu praktiskās darbības prasmes un iemaņas.

Mācību darba paņēmieni:

saruna – dod iespēju skolēniem un skolotājam paust savu atšķirīgo pieredzi par konkrēto tēmu vai atšķirīgiem vērojumiem;

diskusija – ļauj noskaidrot atšķirīgus viedokļus kādas problēmas vai idejas risinājumā;

prāta vētra – veicina ideju radīt grupā;

spēle – atdzīvina darba procesu un rada darbam labvēlīgu atmosfēru;

pētījums – ļauj izpētīt kādu tēmu, kādas lietas uzbūvi vai tās iespējamās formas;

projekts – lieto patstāvīgu vai grupas darba pētījumu veikšanai par kādu pašu izvēlētu problēmu;
eksperiments – ļauj patstāvīgi atklāt ko jaunu;
radošs individuāls darbs – ļauj patstāvīgi īstenot savas radošās ieceres;
radošs darbs grupās – nodrošina vienlīdzīgas piedalīšanās iespējas;
praktisks individuāls darbs – ļauj apgūt un nostiprināt prasmes un iemaņas
stāstījums – ļauj strādāt ar visu grupu vienlaicīgi;
demonstrējums – dod iespēju iepazīstināt ar jaunām mākslas tehnikām, paņēmieniem, tehnoloģiju;
stāsta sacerēšana – dod ierosmi par kāda mākslas darba vai reprodukcijas stāsta sacerēšanu;
darbu mape – liek darbus apkopot ilgākā laika periodā,
mācību vingrinājumi – prasmju un iemaņu izkopšanai.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums, mācību tehniskie līdzekļi, materiāli, instrumenti un uzskates līdzekļi.

DARBS AR PAPIĒRU

Dažāda veida papīri, kartons, šķēres, līme, otas, krāsas, zīmuļi, lineāli, nazīši, trauki papīra šķidrās masas sajaukšanai, plastilīns formu veidošanai.

DARBS AR AUDUMU APDRUKU, FILCĒŠANA

Dažāda veida audumi, speciālās auduma krāsas, palīgmateriāli šablonu izgatavošanai (plānais kartons, papīra griežamie naži u.c.), katli, krāsas, etiķis, cimdi.

Zīda apgleznošanai nepieciešami: rāmji, dabīgā zīda vai šifona audums, speciālās zīda apgleznošanas krāsas, kontūras, otas, zīmuļi u.c.

Vilnas kārsums, filcēšanas adatas, švammes, filca audums.

GRAFISKO PAŅĒMIENU TEHNIKAS

Monotipijas; stkla virsma, zīmuļi, papīrs, grafikas krāsas, gumijas rullīši.

Kartondruka; kartons, līme, šķēres, krāsa, dažādi materiāli faktūru veidošanai, gumijas rullīši.

Sausie grafikas materiāli; ogle, sangāna, pasteļu krītiņi, eļļas pasteļkrītiņi.

Darbs ar tušu; tuša, otas, spalvas, spalvaskāti, galdi, papīra salvetes.

DATORGRAFIKA

Datori, skeners, printers, kopētājs, papīrs.

KERAMIKA

aprīkojums: speciāla telpa; galdiņi un paliktņi; plastiskais materiāls; papildmateriāli (krāsas, angobas, glazūras, ģipsis u.c.); veidošanai nepieciešamie instrumenti, izlietne; plaukti gatavo darbu un materiālu glabāšanai; elektriskā mufeļkrāsn

mācību tehniskie līdzekļi: kodoskop; dators, diaprojektors, ekrāns, fotoaparāts, CD atskaņotājs;

materiāli un instrumenti: veidojamie steki, īleni, švammītes; ūdens trauki, kartona kastes ģipša formu liešanai, otas un pulverizatori glazūras uzklāšanai.

uzskates līdzekļi:veidojumu fondu materiāli; paraugi, reprodukcijas u. c.

Uzskatei: gatavi darbu paraugi, attēli, fotogrāfijas, videomateriāli, mākslas darbu reprodukcijas, atbilstoša literatūra.

Izmantojamās literatūras saraksts.

1. Mākslas pedagoģija. Rīga, Raka, 2000.
2. V. Kavacs „Mākslas valodas pamati”, Zvaigzne ABC, 1999.
3. V. Kavacs „Vispārējā kompozīcija – Konspektprogramma mākslas skolām”.
4. E. Laube „Krāsu un formu loģika” Rīga, Ekonomists, 19
5. V. Zirdziņa „Vizuālās mākslas valodas ābece”, Rīga, Sprīdītis, 1995.
6. Bohmir Mraz „Fernand Leger” Odeon, Praha. 1979. S. Bersi, P. Bersi, C. 7. 7. 7. Ricci L’Educazione artistica.
8. Mauriss Ešers [http:// www. Worldofesher. com](http://www.Worldofesher.com)
9. Viktorss Vazareli [http. // www. Artikulopedia. com /artists/vazarely viktor. Html](http://www.Artikulopedia.com/artists/vazarelyviktor)
10. Valentīna Hibnere „Bērnu tēlotājdarbības psiholoģija” Rīga. Zvaigzne
11. Georgi Scekeley. Ekoraging Creativity in Art Lessons. NY, 1988.
12. G. Treimane „Dekoratīvie raksti” Rīga, Zvaigzne ABC, 2002.
13. Dž. Mārtina „Zīmēšana un gleznošana”, Zvaigzne ABC, 1995.
14. Hundartwaasser , Arhitecture, Taschen, Germany, 1997.
15. B. Vaivare, M. Urdziņa, M. Kokina, D. Pudāne MĀJTURĪBA. Tekstils.
16. Kompozīcija. Zvaigzne ABC, 1998.
17. M.K. Prette, A. Kapaldo „Tvorčestvo 2 i viraženije” Moskva, Sovetskij hudožnik.
18. Austruma S., Savicka S. konsultants vizuālajā mākslā pamatskolai.- R.; Zvaigzne ABC, 2000.
19. Autoru kolektīvs. Reprodukciju albūms. Latviešu padomju stājgrafika. – R.; Liesma, 1982.
20. Blīgzna K. Vizuālās mākslas ABC.- L.; Lielvārds, 1999.
21. Drīzulis A. Anatomija māksliniekiem.- R.; Madris, 2001.
22. Petraškevičs J. Reprodukciju albūms. Grafika. – R.; Liesma, 1989.
23. Heinrihsons I. Zīmēšanas programma mākslas mācību iestādēm. – Skolu centrs; 1992.
24. Hibnere V. Bērnu tēlotājdarbības psiholoģija.- R.; Zvaigzne, 1977.
25. Kagaine Z. Tēlainā domāšana vizuālajā mākslā. – R.; Zvaigzne ABC. 1999.
26. Kavacs V. Mākslas valodas pamati.- R.; Zvaigzne ABC, 1999.
27. Ozoliņš M. Perspektīve un ēnu teorija.- R., Zvaigzne, 1979.

Vērtēšanas kritēriji

Balles	Vērtējuma skaidrojums
10 balles (izcili)	Prot plānot idejas īstenošanai paredzēto laiku, patstāvīgi izvēlas darbam nepieciešamos materiālus, uzdevumu veic ar radošu pieeju un izprot paša radītās idejas vērtību.
9 balles (teicami)	Audzēknis parāda nevainojamas zināšanas, augsti attīstītas domāšanas un radošā darba prasmes.
8 balles (ļoti labi)	Uzdoto veic apzinīgi, parāda labus dotumus, kā arī ir attīstītas gribas īpašības, darbos parādās radošo spēju iezīmes, spēj aizstāvēt savu viedokli.
7 balles (labi)	Audzēknis prot zināšanas un prasmes izmantot pēc parauga, uzdoto veic apzinīgi, strādā patstāvīgi, zināšanās un prasmēs sastopami nesvarīgi trūkumi.
6 balles (gandrīz labi)	Audzēknis zina pamatprincipus, taču iemaņas un prasmes ir nepietiekoši stabilas un pārliecinošas (nespēj patstāvīgi veikt uzdevumu, bieži lūdz konsultāciju).
5 balles (viduvēji)	Pamatvilcienos apgūta mācību programma, taču zināšanās un prasmēs ir daudz trūkumu, uzdoto veic inerti.
4 balles (gandrīz viduvēji)	Mācību programma apgūta aptuveni 50% apjomā. Zināšanas un prasmes ir nestabilas, neatšķir būtisko no mazsvarīgā, uzdoto veic bez īpašas intereses.
3 balles (vāji)	Zināšanas, prasmes un iemaņas apgūtas virspusēji, tās ir nepietiekošas. Audzēknis pieļauj daudz kļūdu, neizpilda skolotāja norādījumus.
2 balles (ļoti vāji)	Apgūtas atsevišķas zināšanas, prasmes un iemaņas, bet nav spēju tās praktiski izmantot. Nav intereses par mācībām.
1 balle (ļoti, ļoti vāji)	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņām tajā.